

Pensionsenhetens internbudget för 2024 med plan för 2025-2029

Innehåll

Internbudget 2024 med plan för 2025-2029.....	3
Nämndens uppdrag	3
Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget	5
Ekonomi	6
Driftsammandrag	6

Internbudget 2024 med plan för 2025-2029

För Linköpings kommun är verksamhetsresultatet centralt, det vill säga det resultat och de effekter som verksamheten får för de som använder kommunens tjänster. Kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster. Budgetprocessen är förändringsinriktad och fokuserar på vad som ska förändras i verksamheten under budgetperioden.

Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt basuppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt där nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Nämndens internbudget anger riktning och förutsättningar för nämndens verksamhet och utveckling.

Nämndens uppdrag

Pensionsenhetens uppdrag är att redovisa kommunens pensionskostnader för tidigare och nu gällande pensionsavtal, samt kommunens samlade pensionsskuld.

Pensioner kan vara antingen förmånsbestämda eller avgiftsbestämda. En förmånsbestämd pension garanterar arbetstagaren en viss pension i förhållande till den intjänade lönen. En avgiftsbestämd pension innebär att arbetsgivaren årligen betalar ut en viss procent av arbetstagarens lön till en pensionsförvaltare som arbetstagaren själv kan välja.

Den förmånsbestämda pensionen innebär en trygghet för arbetstagaren genom att det finns en inbyggd garantinivå i pensionsåtagandet, men innebär en osäkerhet och en skulduppbyggnad hos arbetsgivaren eftersom pensionen inte betalas ut förrän arbetstagaren gått i pension. Skuldens storlek hos kommunen beror också på osäkra faktorer som förändringar i inkomstbasbelopp, livslängdsåtaganden, förändringar i ränteläget med mera.

Den avgiftsbestämda pensionen är enklare för arbetsgivaren, eftersom en viss summa på årets pensionsgrundande lön betalas ut till den pensionsförvaltare som den anställde har valt. Det innebär att det inte sker någon skulduppbyggnad hos kommunen. Däremot innebär det en påfrestning på kommunens likviditet, eftersom utbetalningarna sker årligen under intjänandet. För den anställde innebär en avgiftsbestämd pension en större osäkerhet eftersom den framtida pensionen blir beroende av vilken avkastning som kan genereras.

Att beräkna de kommunala pensionerna är komplicerat för att kommunerna haft så många olika pensionsavtal och för en del av de pensioner som betalas ut gäller fortfarande de äldre reglerna.

Kort historik

1978 kom det första kollektivavtalade tjänstepensionsavtalet (PAK/LPAK) på det kommunala området. Dessförinnan fanns olika pensionsreglementen.

1985 ersattes PAK med pensionsavtalet PA-KL. Både PAK och PA-KL var i sin helhet förmånsbestämda och fungerade som utfyllnad till den allmänna pensionen.

1998 ersattes PA-KL med PFA som var ett i huvudsak avgiftsbestämt system, endast de som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp har en förmånsbestämd pension för den överskjutande delen. 2001 kom en modifierad version av PFA och 2006 kom pensionsavtalet KAP-KL som de flesta anställda i dag omfattas av.

Sammantaget innebär detta att merparten av kommunens pensionsskuld härrör från tiden före 1998, d.v.s. ansvarsförbindelsen. Den delen kommer därför successivt att minska i takt med att utbetalningarna kommer att överstiga uppräkningsbeloppet av pensionsskulden.

Från och med januari 2014 har kommunerna ett nytt pensionsavtal (AKAP-KL) som gäller för anställda som är födda 1986 eller senare. Det avtalet är i sin helhet avgiftsbestämt.

Den 30 september 2014 beslutade kommunfullmäktige i Linköping om ett nytt pensionsavtal för förtroendevalda (OPF-KL) som också är ett helt avgiftsbestämt system.

Från och med januari 2023 bytte AKAP-KL namn till AKAP-KR och avgiften ökade från 4,5 procent till 6 procent av den pensionsgrundande lönen på löner som understiger 7,5 inkomstbasbelopp och ökade från 30 procent till 31,5 procent på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavtalen

Nu gällande pensionsavtal för anställda är KAP-KL respektive AKAP-KR.

KAP-KL avtalet innefattar dels en avgiftsbestämd del och dels en förmånsbestämd del för inkomstdelar över

7,5 inkomstbasbelopp, vilket för 2024 motsvarar en månadslön på drygt 48,1 tkr. Den förmånsbestämda delen av pensionen beräknas av kommunens pensionsförvaltare och skuldförs som en avsättning i kommunens balansräkning.

För den avgiftsbestämda delen gäller att från och med kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyller 21 år betalas en årlig pensionsavgift av arbetsgivaren till den pensions- eller fondförsäkring som arbetstagaren valt. Pensionsavgiften uppgår till 4,5 procent av den pensionsgrundande lönen upp till 30 inkomstbasbelopp. Genom att kommunen betalar ut avgiften varje år sker ingen skulduppbyggnad i kommunens redovisning.

Från och med 2023-01-01 stängdes inträdet till KAP-KL. De som hade ett pensionsunderlag under 7,5 lbb flyttades över till AKAP-KR. De som hade ett pensionsunderlag över 7,5 lbb fick välja att stanna kvar i KAP-KL eller gå över till AKAP-KR. För de som flyttas från KAP-KL till AKAP-KR och under något av åren 2022 – 2026 får en årslön över 7,5 lbb får en kompensation för lönedelar över 7,5 lbb i form av högre avgiftsbestämd del. Detta gäller fram till 65 års ålder.

AKAP-KR, tidigare AKAP-KL, gäller arbetstagare som är födda 1986 och senare. AKAP-KR är ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal. Pensionen tjänas in från första anställningsdagen. Avgiften är 6 procent av den pensionsgrundande lönen på löner som understiger 7,5 inkomstbasbelopp och 31,5 procent på lönedelar mellan 7,5 inkomstbasbelopp och upp till 30 inkomstbasbelopp.

Redovisning

Pension intjänad före 1998

Pension som är intjänad före 1998 ska enligt lagen om kommunal redovisning endast redovisas som en ansvarsförbindelse, det vill säga inte bokföras som en skuld eller avsättning i räkenskaperna. Men kommunfullmäktige beslutade 1998 att Linköpings kommun ska redovisa hela pensionsåtagandet som en skuld/avsättning i kommunens räkenskaper (fullfonderingsmodellen).

Pension intjänad fr.o.m. 1998

Pensionsenheten får en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) och motsvarande kostnad debiteras respektive verksamhet genom ett påslag på lönekostnaden. Pensionsenheten belastas också med finansiella kostnader som avser ränta på pensionsskulderna. Eftersom räntan är en finansiell kostnad redovisas räntekostnaden också under finansförvaltningen för att där få en heltäckande bild av kommunens finansiella kostnader och intäkter.

Placering för pensionsutbetalningar

För att ha en buffert för pensionsutbetalningar har kommunen satt av medel till en pensionsmedelsplaceringsportfölj. Pensionsmedlen har placerats i räntebärande värdepapper och aktiefonder. Värdet inklusive ränteintäkter och aktieutdelningar från placeringarna redovisas i sin helhet under finansförvaltningen.

Från och med 2009 har det gjorts uttag från placerade medel för att likvidmässigt finansiera de ökade pensionsutbetalningarna.

Marknadsvärdet motsvarade i 31 mars 2023 hela pensionsåtagandet som är intjänat efter 1998 samt ca 37 procent av den del som är intjänad före 1998.

Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget

Pension intjänad före 1998

- Pensionsutbetalningarna inkl. löneskatt beräknas till 160 mnkr år 2024 med en minskning till 156 mnkr år 2025 följt av ytterligare minskning till 151 mnkr år 2027.
- Pensionsskuld före 98 inkl. löneskatt väntas under motsvarande period minska från 2 300 mnkr år 2024 till 1 988 mnkr år 2027.
- Finansiella kostnaderna (ränta) inkl. löneskatt beräknas till 184 mnkr 2024 jämfört med 188 mnkr 2023. Skuldförändringen går mot eget kapital.

Pension intjänad fr.o.m. 1998

- Pensionsutbetalningarna inklusive löneskatt beräknas öka från 45 mnkr år 2024 till 52 mnkr år 2027.
- Pensionsskuld efter 98 inkl. löneskatt väntas under motsvarande period öka från 1 710 mnkr till 1 752 mnkr.
- Finansiella kostnaderna (ränta) inkl. löneskatt beräknas öka med 41 mnkr 2024 jämfört med budget 2023.
- PO-pålägg som utgör del i årets intjänande (intäkt) för 2024 är beräknat utifrån SKR cirkulär till 39,41 % samt därutöver ett differentierat påslag för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp.

Ekonomi

Belopp mnkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens nettokostnader	184	101	101	101

Kommentar till pensionsenhetens ekonomi

De största påverkansfaktorerna för pensionsskuld och pensionskostnader är SKRs prognosparametrar samt den uppdatering av Linköpings kommuns personalbestånd som inrapporteras varje år. Vid varje prognostillfälle antas dock personalstocken vara oförändrad framöver utifrån senast inrapportering.

Prognoserna från pensionsadministratören bygger from 2021 på RIPS 21 som är SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekommendation.

Pension intjänad före 1998

Ansvarförbindelsen avser pensioner intjänade före 1998. Skulden minskar vartefter utbetalning av pension sker. I posten "övriga pensionskostnader" redovisas bland annat kostnader för pensionsadministratören. De finansiella kostnaderna utgörs mestadels av basbeloppsuppräknings samt räntekostnad på pensionsskulden.

Pension intjänad fr.o.m. 1998

Posten "årets intjänande – utbetalning till pensionsförvaltare" avser nyintjänandet av pensionsförmåner. Den utgörs av den avgiftsbestämda pensionen som uppgår till 6 procent av lönen och betalas

ut i mars året efter intjänandet. Anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp tjänar också in en för-
månsbaserad pension som ligger kvar hos kommunen som en skuld till den anställde (om den an-
ställda är född före 1986). För att täcka kostnaderna för årets intjänande gör kommunen ett internt
påslag på lönen motsvarande kalkylerad pensionskostnad (KP). Intäkten redovisas hos pensionsen-
heten och kostnaden belastar respektive verksamhet.

Ekonomi

Driftsammandrag

Nettokostnad, mnkr	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Årets Intjänande - intäkt från nämnderna kalkylerad pensionskostnad (KP)	-319	-344	-359	-374	-389	-404
Årets Intjänande - utbetalning till pensions- förvaltare	247	342	343	357	372	380
Årets nyintjänade pensionssskuld inkl. lö- neskatt	60	162	203	24	17	19
Utbetalningar fr.o.m. -98	36	41	46	47	49	51
Skuldförändring avseende utbetalningar fr.o.m. -98	-36	-41	-46	-47	-49	-51
Utbetalningar före -98	151	152	159	155	152	151
Skuldförändring avseende utbetalningar före -98	-151	-152	-159	-155	-152	-151
Övrig skuldförändring före -98	8	-8	-6	-8	-7	-5
Övriga pensionskostnader	3	3	3	3	3	3
Justeringspost kalkyl	0	0	0	99	104	107
Summa nettokostnader	-1	156	184	101	101	101
Finansiell kostnad före - 98	65	188	182	26	37	47
Skuldförändring som går mot eget kapital	0	-188	-182	0	0	0
Finansiell kostnad fr.o.m. - 98	25	110	135	50	57	63
Justeringspost kalkyl	0	0	0	16	-2	-18
Delsumma finansiell kostnad	90	110	135	92	92	92
Summa pensionsenhetens internbudget	89	265	319	193	193	193
varav intäkter	-319	-344	-359	-374	-389	-404
varav kostnader	407	609	678	567	582	597

*Ingen prognos finns för 2028-2029 då Skandikons prognos endast sträcker sig till 2027